

Miljøminister Ida Auken
Miljøministeriet
Børsgade 4
1215 København K

&

Miljøudvalget
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

Roskilde og Lejre,
den 3. januar 2012

Anmodning om udpegning af Nationalpark Roskilde-Lejre

Roskilde Byråd og Lejre Kommunalbestyrelse har vedtaget at fremsende vedlagte materiale til Miljøministeren og til Folketingets Miljøudvalg med forslag og anmodning om, at det beskrevne landskab på Roskilde- og Lejreeggen udpeges som nationalpark.

Bag forslaget står et samarbejdende netværk af organisationer med hver deres interesser i landskabet. Netværkspartnerne er:

Lejre Kommune
Roskilde Kommune
Roskilde Museum
Vikingskibsmuseet
Sagnlandet Lejre
Danmarks Naturfredningsforening
Friluftsrådet
Gefion, lodsejergruppen
Roskilde Universitet
Ledreborg Slot
Zealand Business Connection
Nationalparkens Venner

Netværkets samlede organ er styregruppen med ledende repræsentanter for de nævnte organisationer.

Skjoldungelandet
c/o Roskilde Museum
Munkebro 2
4000 Roskilde
Danmark

T 40 24 32 46
skjoldungelandet@roskilde.dk

www.skjoldungelandet.dk

I 2004 blev området bragt i forslag af den daværende miljøminister. Støttet af Friluftsrådet indsendte vi i 2005 hoved- og bilagsrapporter, der redegjorde for landskabets naturværdier, kulturhistorie osv. Materialet blev af ministeriets konsulenter evalueret på lige fod med de øvrige nationalparkprojekter og fundet lige så værdifuldt som de øvrige kandidater. Desværre blev vi ikke medtaget i den første udpegningsrunde.

Siden har vi med støtte fra Arbejdsmarkedets Feriefond igangsat et stort pilotprojekt kaldet Skjoldungelandet, hvor vi i praksis har vist befolkningen, hvad det ville sige at blive nationalpark. Der er genskabt naturattraktioner, etableret lange stiforløb og gennemført en særdeles alsidig formidlingsindsats.

I forlængelse heraf har vi gennemført en meget omfattende folkelig debat om nationalparkspørgsmålet. Det vedlagte 68 siders debatmagasin har været postomdelt til samtlige 61.000 husstande i de to kommuner, og 24 debatarangementer har været gennemført med 960 deltagere, mest ude i terrænet. Hertil kommer debatplatforme på hjemmeside, i medier osv.

Informations- og debatfasen har haft som resultat, at nationalparklovgivningen og dens virkemidler er blevet kommunikeret til borgere og lodsejere. Såvel kommunalpolitikere som landmænd og lodsejere har her i området tilid til, at nationalparkloven fortsat vil være baseret på dialog og frivillighed om aftalers indhold og økonomi, og at myndighedsfunktioner fortsat skal udøves af kommuner og stat m.fl. i henhold til den i øvrigt gældende lovgivning.

Under selve debatfasen har der ikke været skriftligt formuleret modstand mod nationalparken. På debattmøderne har 2 % af deltagerne på spørgeskemaer sat kryds ved uenighed i, at området skulle udpeges som nationalpark. 96 % har erklæret sig enige i ønsket om en nationalpark som foreslået. Den samme opbakning er der til de anførte visioner for nationalparken.

Størst interesse har samlet sig om afgrænsningsspørgsmålet. Her er der ikke indkommet forslag om indskrænkning af parken, men derimod mange ønsker om udvidelser, såvel fra borgere som fra lodsejere.

Styregruppen har vurderet alle disse forslag og fundet det rigtigst for indeværende at anbefale den allerede fremlagte og debatterede afgrænsning. Den udgør i den foreliggende form en naturlig og effektiv ramme for udvikling og formidling af det sjællandske natur- og kulturlandskab fra øens midte og højdepunkt til det marine landskab i Roskilde Fjord.

Styregruppen har dog samtidigt fundet, at man er åben overfor at se nærmere på visse af udvidelsesforslagene, dersom der fremsættes ønske herom fra ministeren, miljøudvalget eller en nabokommune. De områder, der eventuelt kan tages i spil, er i forvejen veldokumenterede, og de udgøres af fredede arealer og Natura 2000-områder. En vurdering heraf kan ske hurtigt.

Allerede nu kan det nævnes, at Frederikssund Kommune gerne ser en udvidelse mod nord med Selsø Sø, Selsø Slot området, Østskoven og Eskilsø, hvoraf sidstnævnte i forvejen er medtaget i det fremlagte forslag. Områderne er omfattet af Natura 2000- og fredningsbestemmelser. Også ejeren, Selsø-Lindholm Gods i Lejre Kommune, tilslutter sig tanken. Endvidere kan det nævnes, at Ryegaard Gods i Lejre Kommune og Fugleværnsfonden i Roskilde Kommune har fremsendt ønsker om at deltage.

Vi foreslår, at det 161 km² store område udpeges som nationalpark fordi:

- Området er sammensat af forskellige natur- og landskabstyper: fjordlandskab, godslandskab, skovhøjland, agerland og bylandskab. Denne mosaik giver landskabelig og oplevelsesmæssig variation og stor biologisk mangfoldighed. Naturen kan tilføres yderligere dynamik ved etablering af flere grønne korridorer i landskabet, genskabelse af tidligere naturområder og ved ekstensivering af jordbrugsdriften.
- Landområdet er præget af de mange store godser og herregårde. Godslandskabet blev i 60'erne og 70'erne omfattet af landets største landskabsfredning "med henblik på skabelse af en naturpark tæt på hovedstaden". Nationalparken blev altså tænkt, og fredet, allerede for 40-50 år siden.
- Fjordlandskabet betragtes af mange som landets smukkeste, og Danmark savner en nationalpark med et fjordlandskab som et bærende element. Fjorden er i sin helhed omfattet af forskellige beskyttelser som Natura 2000-område og fuglebeskyttelsesområde. Holme, strandenge og kystskove præger Roskilde Fjord, som giver nationalparken 100 km kystlinje inde i land.
- Ca. 85 % af det foreslåede område er allerede fredet og/eller Natura 2000-område, resten er by, landbrugs- og sammenhængsarealer. Overalt i agerlandet er der naturelementer i form af remisser, hegn, moser og enge, ligesom gravhøje og andre fortidsminder findes i stort antal overalt.
- Området er et overfløddighedshorn af kultur- og rigshistorie. I oldtiden var Lejre kongesæde gennem 500 år. Roskilde blev landets første hovedstad, hvorfra det kristne rige opbyggedes i middelalderen. Vi har Roskilde Domkirke som verdensarv, vikingskibene, slotte og herregårde samt middelalderby og velbevarede landsbyer.
- Formidlingsstrukturen er på plads fra dag ét. En netværksorganisation er etableret og den fungerer udmærket med styregruppe, formidlingsforum osv. Rent praktisk har Roskilde Museum velfungerende filialer 5 steder i landskabet, som kan være baser for nationalparkens formidling i samspil med de andre museer og besøgssteder, herunder Vikingskibsmuseet, Sagnlandet Lejre og Ledreborg Slot. Der er ik-

ke store anlægsudgifter i den sammenhæng. Pengene kan fra starten gå til natur og faktisk formidling.

- Der er et enormt potentiale i området for friluftsliv og oplevelser i dette landskab, hvor der indenfor en køretid på 1 time bor 2½ million mennesker. Dermed har erhvervslivet og oplevelsesøkonomien også gode muligheder.
- Fra starten har landbruget været med i styregruppen, arbejdsgrupper og i praktisk arbejde i terrænet. Under Gefion er der i området dannet en lodsejergruppe, som har været med til at formulere visionerne, blandt andet om landbrug og adgangsforhold. Gruppen bakker op om sagen. Vi vil gerne lægge særlig vægt også på formidling af landbrugsforhold og livet på landet.

Det blev i 2005 anslået, at en park her ikke nødvendigvis kræver de store etableringsomkostninger, og at en park med stor effekt vil kunne drives for 4-5 millioner kroner årligt, eller mere afhængigt af ambitionsniveauet. Der er i 2005 udarbejdet et katalog over mulige indsatser.

Vi kan tilbyde en uproblematisk og konstruktiv nationalpark, præget af positiv dialog, opbakning, lokalt engagement, relevante kompetencer og vilje til implementering. Måske kan det også give inspiration for andre kommende nationalparkområder i Danmark.

Vi håber meget på positiv interesse fra ministerens og udvalgets side. Vore borgere venter spændt og forhåbningsfuldt. Vi er klar.

Med venlig hilsen

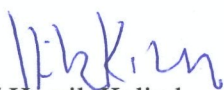
Jørg Mogensén
Borgmester
Roskilde Kommune

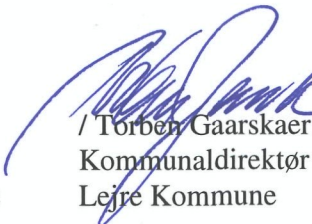
Mette Touborg
Borgmester
Lejre Kommune

Flemming Jensen
Formand
Styregruppen

/ Henrik Kolind
Kommunaldirektør
Roskilde Kommune

/ Torben Gaarskaer
Kommunaldirektør
Lejre Kommune

/ Poul Bjerager
Sekretær, projektleder
Styregruppen

Vedlagt:

1. Magasinet "Fra Skjoldungeland til Nationalpark", maj 2011
2. Udskrift af Roskilde Byråds protokol fra mødet d. 14. december 2011
3. Udskrift af Lejre Kommunalbestyrelses protokol d. 19. december 2011
4. Debatnotater, oktober 2011
5. Styregruppens fremsendelsesbrev til de to kommunalbestyrelser, d. 16. november 2011
6. Slutrapport om nationalparkforslag, juni 2005, 200 sider
7. Bilagsrapport, juni 2005, 320 sider
8. Evalueringsrapport, NIRAS, november 2005

Yderligere dokumentation kan indsendes, også om arbejdet i pilotprojekt Skjoldungelandet.

Rent praktisk fremsendes bilag 1, magasinet, til både udvalg og ministerium, medens alle øvrige bilag sendes til miljøministeriet.

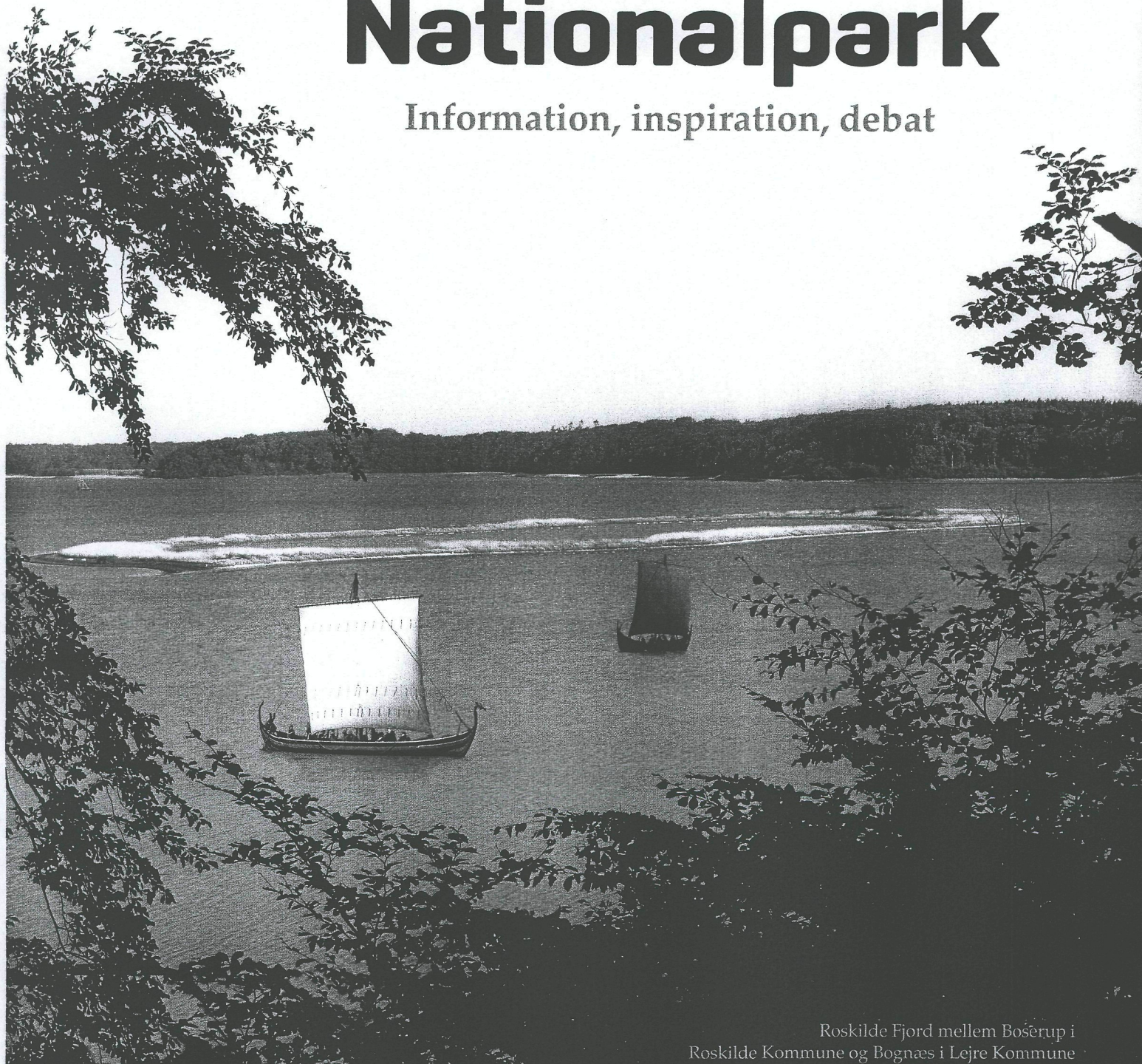
c.c. Frederikssund Kommune v/ Borgmester Ole Find Jensen

Til samtlige hystande i Roskilde og Lejre Kommuner, maj 2011

Frå Skjoldungeland til **Nationalpark**

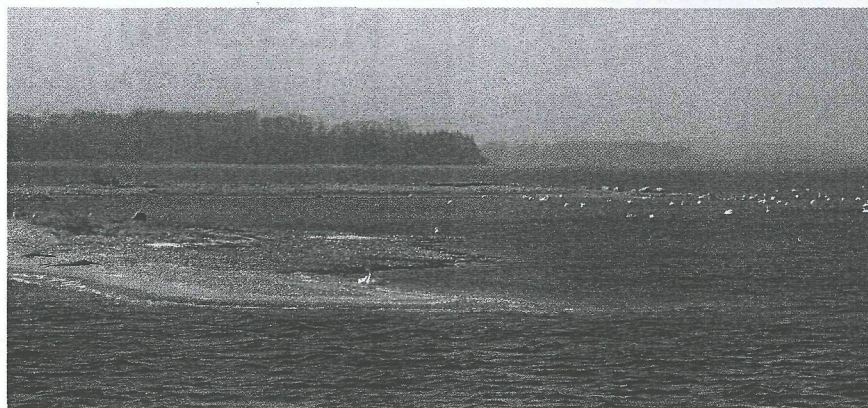
Information, inspiration, debat

Roskilde Fjord mellem Bošerup i
Roskilde Kommune og Bognæs i Lejre Kommune

INDHOLD:

Resumé- det hele i en nøddeskal **4-5****Hvad er en nationalpark?**- og hvad er det ikke? **6-11****Forslag til områdets afgrænsning**- et svært valg **12-15****Natur og landskab**- stor biologisk mangfoldighed **16-25****Kulturmiljø og rigshistorie**- et overflødigshorn **26-33****Landbrug, skovbrug og fjordbrug**- menneskets brug af naturen **34-39****Friluftsliv**- med respekt for naturen og for hinanden **40-43****Adgang og stier i landskabet**- intelligente stier fremmer forståelsen **44-49****Erhverv og turisme**- potentiale for natur- og kulturturisme **50-55****Forskning, undervisning og formidling**- se, høre, røre, gøre, forstå og dele **56-63****Debat**- lad os høre dine ideer og forslag **64-65****Kalender**- arrangementer fra maj til september **66-67**

Styregruppens forord Velkommen i landskabet og til debat om nationalpark

Er du enig med os i, at landskabet, naturen og kulturværdierne i Roskilde og Lejre skal beskyttes, udvikles og formidles i form af en Nationalpark?

Siden 2005 har Roskilde og Lejre kommuner sammen med et større netværk af interessenter arbejdet for, at der på grund af de landskabelige og biologiske værdier og den store historiske betydning bør udpeges en nationalpark her i området.

Dette magasin giver information om det historiske landskab og dets værdier og potentialer. Vi fortæller

om nogle af de projekter, vi har sat i gang under navnet Skjoldungelandet - og inviterer dig ud for at se og opleve det på egen krop!

I magasinet kan du læse, hvad en nationalpark er - og ikke er. Du kan se kommunernes og styregruppens bud på nationalparkens afgrænsning. Du kan studere visionerne for landskab og natur, erhverv, friluftsliv, formidling og meget mere.

Og så kan du læse, hvordan du selv kan komme med forslag og bidrage i debatten om nationalparken og dens profil.

Med venlig hilsen fra styregruppen:

Poul Lindor Nielsen
Borgmester
Roskilde Kommune

Birgit Pedersen
Roskilde Byråd

Arne Rasmussen
Gefion, lodsejergruppen

Eva Skytte
Friluftsrådet, Roskilde

Lars Holten
Sagnlandet Lejre

Claus Christiansen
Vikingskibsmuseet

Flemming Jensen
Formand for
styregruppen
Lejre kommunalbestyrelse

Iben Bækkelund Jagd
Roskilde Museum

Kjeld Schaumburg
Roskilde Universitet

Bent Gottfredsen
Danmarks Naturfred-
ningsforening Lejre og
Roskilde

Silva Munro
Ledreborg Slot

Mette Touborg
Borgmester
Lejre Kommune

Kim Lundshøj
Zealand Business
Connection

Christian
Wedell-Neergaard
Nationalparkens Venner

/Poul Bjerager
Projektleder

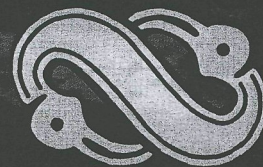

Deltag i debatten om Nationalparken

Skjoldungelandet
Roskilde Museum, 4000 Roskilde, 46 31 62 81, skjoldungelandet@roskilde.dk og
Rådhuset i Allerslev, 4330 Hvalsø, 46 46 25 32, skjoldungelandet@leire.dk

www.skioldungelandet.dk